

cesii făcute publicului, unele răsfățuri, menținerea la jocul comic exploziv, de suprafață (ce-i drept, mult temperat și fără nici o tentă vulgară) ne-a împiedicat și pe noi să aprobăm întru totul creația sa. Dar să dăm Cezarului ce-i al Cezarului. Și în acest rol l-am admirat pe Ștefan Bănică pentru farmecul său personal, pentru dezinvoltură, pentru pofta de joc și aplicația profesională cu care a intuit și a redat cea mai bună parte din caracterul și plămădeala sufletească specifică a eroului.

În rolul „patroanei”, Marieta Luca a avut distincție și sobrietate, inteligentă și temperament. Interpreta a optat pentru tonul sincer, energic, a evitat melo-ul, sentimentalismul feminin exagerat. Dar și acestui personaj îi lipsește, pentru a deveni o adevărată creație, pregnanța în arătarea mobilurilor psihologice, nuanțarea mai bogată a programului ei sentimental, exactitatea în motivările „bătăliei” pentru cucerirea lui Mitică, ambiția care înalță personajul deasupra mondenelor de duzină din protipendada vremii. Această protipendadă s-a bucurat în actuala versiune de câteva bune și colorate interpretări. Am reținut pe Cristina Delcanu (Sonia) și pe Dimitrie Dunea (Bernigrădeanu). Cu aplomb, dar sub talentul și posibilitățile lui, Boris Olinescu în Director.

Încercătura de lirism și naivitate poetică a spectacolului, tonul său amical și omenos se datoresc și excelentelor compoziții realizate de Constantin Bășchitor, un Jean autentic și cald, foarte simpatice, și de Sănda Maria Dandu, o Ana care din foarte puține replici a configurat cu sensibilitate, cu delicatețe feminină și dramatism reținut, un portret scenie viabil și semnificativ. Cu Subdirectorul, pitoresc și savuros interpretat de Cornel Gîrbea, se încheagă, în reprezentarea de la „Vasilescu”, redutabilul potențial de solidaritate umană care dă întregii montări forță și optimism.

Scenografia semnată de Sever Frențiu, lipsită de originalitatea, de strălucirea arhitectonică și coloristică ca și de rafinamentul admirat în alte montări ale sale. Păcat că la acest capitol se poate spune doar că spectacolul s-a „bucurat” de un decor pur și simplu corect.

Scena nunții lui Peter Munk (Gelu Nițu) cu Lisbeth (Catinel Paraschivescu) din spectacolul „Inimă rece”

Teatrul Tineretului din Piatra Neamț

INIMĂ RECE

prelucrare de Eduard Covali
după W. Hauff

Dacă în condițiile spectacolelor paralele (sau suprapuse) cu care ne pun în încercătură teatrele din țară venite în gazdă (citește: în turneu) la București, am optat în seara aceea, fără șovăială, pentru *Inimă rece* de la Piatra Neamț, nu e greu de ghicit pentru ce am făcut-o. „Mitul” echipei noastre preferate funcționează încă foarte bine; mobilizează spontan spectatori supranumerici, de toate vîrstele. Această forță magnetică e, în sine, un motiv de bucurie. Semnătura Sandei Manu, promitea o reprezentație „etalon”. Avea, mai întii, o piesă „pe profil” — bună și educativă. Intrată în „rezerva de aur” a valorilor literare care încep cu „A fost odată ca niciodată...”, povestea sărmanului fiu de

cărbunar Peter Munk, victima a setei de avere, căruia „vrăjitorul“ Michel Olandezul îi preschimbă, pentru o pungă de galbeni, inima fierbinte și duioasă într-un bulgăre de piatră, convertește repede și direct la milă și bunătate. Populat cu personaje reale și fantastice, integrând armonios filonul folcloric — eresuri, obiceiuri, tradiții —, basmul lui Wilhelm Hauff evocă simplu și adevărat suferința umană, pentru a sublinia pericolul „pietrificării“, al dezumanizării. Suferințele care l-au zguduit pe Peter Munk, dar mai ales revenirea lui la starea de om bun, cu inimă caldă și simțitoare, reprezintă triumful unei înalte morale, condiționează existența umană de sentimente înălțătoare și de aspirații nobile, reafirmă dragostea, omenia, generozitatea, prietenia, munca cinstită, înțelepciunea, curajul.

Prelucrarea lui Eduard Covali expune limpede, simplu și expresiv, printr-un dialog punctat când cu gingășie, când cu umor, înpănat cu bogate expresii populare, ideile basmului.

Folosind o formulă în circulație, bazată pe mijloace ce se pretind sau se revendică de la stilizare maximă și de la „actorul total“, reprezentarea de la Piatra Neamț a impus, neîndoiește, într-o viziune unitară, cu vervă plastică și ritmică, profesionalitatea creatorilor. În decorul și costumele lui Mihai Mădescu — o punte, câțiva butuci, siluete de trunchiuri de copaci atârând din tavan, straie croite în linii elegante, confecționate din țesături viu colorate în verde, negru, alb, roșu, amintind cu rafinament de specificul costumului „tirolez“ — interpretării de la Piatra Neamț au susținut, cu știuta lor frenetică disciplină și conștiinciozitate, cu precizie tematică în mișcări, momente de izbitoare teatralitate. Nunta, scenele din crăsmă, jocul cu zarul, apariția Omulețului de sticlă, pactul lui Peter cu Michel Olandezul și, mai ales, momentul de pantomimă, călătoria lui Peter în țări străine, sînt remarcabile prin efectul lor, realizat cu exemplară economie de mijloace. Temîndu-se însă, probabil, de nisaiva tentații melodramatice ale textului, de înclinațiile autorului spre efuziuni lirice, regizoarea a apelat la frîna detașării ironice, a tentei ușor parodice, a naivității subtil și-rite în expunerea întâmplărilor din piesă. E adevărat că, pe această cale, s-au obținut și momente de veselie zgomotoasă și clipe de lirism și de groază. Basmul lui Wilhelm Hauff trimite totuși la o tonalitate parcă mai puțin prețios-incărcată și mai puțin contorsionat-demonstrativă.

Dar nu atît lipsa de originalitate sau caracterul de demonstrație teatrală ca atare — ce lăsa uneori impresia de exercițiu de fantezie și umor — m-a nemulțumit. M-a nemulțumit, de data aceasta, și o spun cu riscul de a fi pusă la „index“ de admiratorii fanatici, dar lipsiți de luciditate, ai trupei de la Piatra Neamț — impresia de rutinizare a actorilor în acest mod de interpretare. Actorii de la Piatra Neamț încep să se

repete, să joace mai degrabă o manieră decît roluri, specializîndu-se în tratarea tuturor pieselor cu mijloace-standard. Aș fi vrut ca acest basm, uman prin simplitatea datelor lui, să fi constituit pentru realizatorii spectacolului prilejul de a rupe cu vechea lor îndirjire împotriva teatrului pur și simplu.

Tare aș fi dorit ca despită acesti actori minunați și despre minunata lor putere de creație (aici ar trebui înșirată de fapt toată distribuția, dar eu îi numesc numai pe „veteranii“ echipei, încă uimitor de tineri, și cu o disponibilitate jucăușă impresionantă: Mitică Popescu, Boris Petroff, Valentin Urutescu, Cornel Nicoară, Lucia Ștefănescu, Sibila Oancea, Eugenia Balaure) să se fi putut spune de data aceasta mult mai mult decît că s-au jucat foarte frumos pe ei înșiși. Iar despre tinerii absolvenți (Gelu Nițu, Catrinel Paraschivescu, Nina Zăinescu) că se înscriu deocamdată încă la capitolul bunelor speranțe.

Valeria Ducea

Teatrul „Ion Creangă“

• DANSAȚI CU SALAMANDRA

de Ștefan Iureș

• CIMILITURI

Teatrul „Ion Creangă“ se grăbește. E un fapt evident pentru noi toți că Teatrul pentru copii a început de la o vreme să-și privească altfel comandamentele, ținînd către o grabnică împrosătare. Sîntem martorii bucușii ai acestei schimbări care înseamnă în primul rînd alt ritm de lucru, mai multe premiere românești, un colectiv mai primenit și, firește, spectacole mult mai plăcute și mai convingătoare. Dacă lucrurile vor merge așa și pe mai departe, nu mai rămîne mult pînă cînd teatrul celor mici se va apropia, cum se zice, de parametrii proiectați. În sprijinul celor mai sus zise, vine recenta premieră *Dansați cu Salamandra*. Ștefan Iureș, poetul, dramaturgul, publicistul, iubește copiii și-i cunoaște, le închină cu talent și stăruință